

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název materiálu	16. CHEMICKÉ LÁTKY V KADEŘNICTVÍ - Dezinfekční přípravky
Identifikátor	CZ.1.07/1.5.00/34.0597
Předmět	MATERIÁLY
Ročník	2.
Obor, Kód	Kadeřník, 69 – 51 – H/01
Anotace	Tato prezentace slouží k seznámení žáků s dezinfekčními přípravky používanými v kadeřnické praxi, jejich vlastnostmi a rozdělením na skupiny dle účinné látky.
Autor	PaedDr. Marta Gühlová
Jazyk	čeština
Očekávaný výstup	Žáci si vytvoří představu o chemické dezinfekci a dezinfekčních přípravcích používaných v kadeřnické praxi.
Klíčová slova	Dezinfekce, desinficiens, účinná látka
Druh výukového zdroje	prezentace
Typ interakce	kombinované
Cílová skupina	žák
Stupeň a typ vzdělávání	střední odborné
Věková skupina	15 a více
Datum vytvoření	31. 8. 2013

CHEMICKÉ LÁTKY V KADEŘNICTVÍ

DEZINFEKČNÍ PŘÍPRAVKY

Dezinfekce

je soubor opatření ke zneškodňování mikroorganismů pomoci

- *fyzikálních* (teplota nad 90 °C),
- *chemických* (použití chemických látek),
- *kombinovaných postupů* (teplota nad 60 °C + použití chemických látek),

které mají přerušit cestu nákazy od zdroje k vnímavému jedinci.

Dezinfekční prostředek

- je činidlo, které se aplikuje na neživé předměty za účelem zničení choroboplodných mikroorganismů.

Antiseptikum

- je činidlo, které ničí mikroorganismy na živých tkáních.

Ideální dezinfekční činidlo by

- ✓ *úplně a dokonale zničilo všechny škodlivé mikroorganismy,*
- ✓ *nebylo škodlivé pro jiné formy života,*
- ✓ *bylo by levné a nekorozivní.*

Ideální dezinfekční činidlo však neexistuje.

Mnoho dezinfekčních přípravků je škodlivých pro lidi nebo zvířata a je nutno s nimi zacházet s náležitou opatrností.

Před použitím je nutno si přečíst bezpečnostní instrukce na obalu.

Volba dezinfekční látky závisí na konkrétní situaci.

DĚLENÍ DEZINFEKČNÍCH PŘÍPRAVKŮ

1. Podle způsobu použití

- *dezinfekce povrchů,*
- *dezinfekce nástrojů,*
- *dezinfekce rukou,*
- *speciální dezinfekce.*

2. Podle spektra účinnosti

- *baktericidní,*
- *virucidní,*
- *fungicidní,*
- *sporucidní.*

3. Podle účinných látek

- *Alkoholy*
- *Fenolické látky*
- *Adehydy*
- *Oxidační činidla*
- *Povrchově účinné látky*
- *další*

1. Alkoholy

- Mechanismus působení alkoholů je založen především na porušení buněčné membrány bakterií a na denaturaci bílkovin.
- Mají široké spektrum mikrobicidního účinku, nejsou žíravé ani korozivní, ale mohou představovat riziko požáru.
- Nevýhodou je, že alkoholy nejsou účinné proti rezistentním sporám bakterií a hub.

Etanol

působí baktericidně v koncentraci 60–70 %, v nižších i vyšších koncentracích je méně účinný.

Izopropanol

v koncentraci 70 % pro dezinfekci povrchu pokožky

2. Fenolické látky

- jsou aktivní látky některých dezinfekčních přípravků pro domácnost,
- bývají součástí ústních vod, dezinfekčních mýdel a tekutin na mytí rukou.

Fenol

byl používán k dezinfekci povrchů („karbolka“), je však silně dráždivý a nepříjemně zapáchá.

Chloroxymenol

je hlavní součástí přípravku **Dettol**, dezinfekčního prostředku pro domácnost a antiseptika.

Thymol

Je odvozený od byliny tymiánu a je aktivní látkou jediného stoprocentně rostlinného dezinfekčního ***Benefectu***.

Je registrován jako "širokospektrý", nebo též nemocniční, je také jediným dezinfekčním přípravkem se zelenou certifikací Environmental Choice.

3. Aldehydy

- se rychle váží na bílkoviny a denaturují je.

Formaldehyd

je účinný dezinfekční prostředek, za určitých podmínek může být použit i k chemické sterilizaci, poškozuje však kovy a textilie.

Glutaraldehyd

má širokospektrální mikrobicidní účinnost a je také sporocidní a fungicidní.

U určitého množství bakterií se vyvinula rezistence proti němu, navíc se objevily případy, že způsoboval astma nebo jiná zdravotní rizika, proto byl nahrazen *ortho-ftalaldehylem*.

4. Oxidační činidla

- Účinek řady dezinfekčních a antiseptických prostředků je založen na oxidačním působení jejich složek.
- Oxidací poškozují bílkoviny mikroorganismů, jejich membrány a případně i nukleové kyseliny.
- Silnými oxidačními činidly jsou chlor a kyslík.

Peroxid vodíku

používá se v nemocnicích k dezinfekci povrchů, způsobuje mnohem méně alergických reakcí než jiné dezinfekční látky. Tříprocentní roztok je běžně používaným antiseptikem.

Chlornan sodný

se používá v domácnostech k dezinfekci odpadů, toalet a jiných povrchů.

V méně koncentrované formě pak nachází použití v plaveckých bazénech a ještě rozředěnější k dezinfekci pitné vody.

Chloramin

se často používá namísto chlornanu do pitné vody, protože produkuje méně vedlejších produktů, které mohou být škodlivé.

Kyselina peroctová (Presteril®)

je široce účinná proti mikroorganismům. Rozpadá se na látky bezpečné pro potraviny i životní prostředí a proto ji lze použít pro bezoplachové aplikace.

Kyselina permravenčí

reaguje mnohem rychleji a silněji než kyselina peroctová. Je výborným oxidujícím biocidem pro veškeré dezinfekční aplikace, s bezpečnými vlastnostmi pro životní prostředí.

Manganistan draselný ($KMnO_4$, hypermangan)

je tmavě fialový krystalický prášek, který barví všechno, čeho se dotkne. Časté je též použití pro dezinfekci vodních nádrží a studní v tropických zemích nebo pro dezinfekci úst před extrakcí zubů. Ve zředěném roztoku lze také aplikovat na rány; jde o velmi užitečnou dezinfekční látku.

5. Povrchově účinné látky

- umožňují díky svým detergentním vlastnostem odstranit z ošetřeného povrchu nečistoty, včetně množících se mikroorganismů.

Aniontově aktivní tenzidy

Především **mýdla**, mají jen slabý dezinfekční účinek; hlavní roli hraje zmíněná mechanická očista povrchu.

kationtově aktivní látky

Mají výraznější dezinfekční účinky.

Patří mezi ně ***kvarterní amoniové soli*** (např. benzalkonium chlorid), jsou častou součástí dezinfekčních roztoků používaných k omývání nástrojů či povrchů.

ZÁSADY CHEMICKÉ DEZINFEKCE

- Použití dezinfekčních přípravků a postupů, které nepoškozují dezinfikovaný materiál a jsou netoxické.
- Zabránění vzniku selekce, případně rezistence mikrobů vůči přípravku – střídají se dezinfekční přípravky s různými aktivními složkami.
- Dezinfekční roztoky se připravují rozpuštěním odměřeného nebo odváženého dezinfekčního prostředku ve vodě, přesně dle pokynů výrobce.
- Frekvence výměny dezinfekčních roztoků je dána doporučením výrobce (nejčastěji se provádí každou směnu, podle stupně zatížení biologickým materiálem i častěji).

- O střídání používaných dezinfekčních přípravků se vede písemná evidence.
- Na provozovně musí být k dispozici ke každému používanému dezinfekčnímu přípravku Bezpečnostní list.

Literatura

PETERKA, Emanuel, František KOCOUREK a Miloslav PODZIMEK. *Materiály: pro učební obor Kadeřník*. čtvrté. Praha: Informatorium, 2004. ISBN 80-7333-020-2.

HÜLSKEN, Margot, Helmut KORTEKAMP a Bernhard WIGGELINGHOFF. *Příručka pro kadeřnice*. první. Praha: Europa-Sobotáles cz s.r.o., 2006. ISBN 80-86706-12-5.

http://www.wikiskripta.eu/index.php/Dezinfekce_a_sterilizace

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Dezinfekce>

http://www.wikiskripta.eu/index.php/Dezinficiencia_a_antiseptika